

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ**

“Sağlıklı yaşam, mutlu bireyler, güler yüzlü toplum”

TÜBERKÜLOZ (VEREM) EL KİTABI

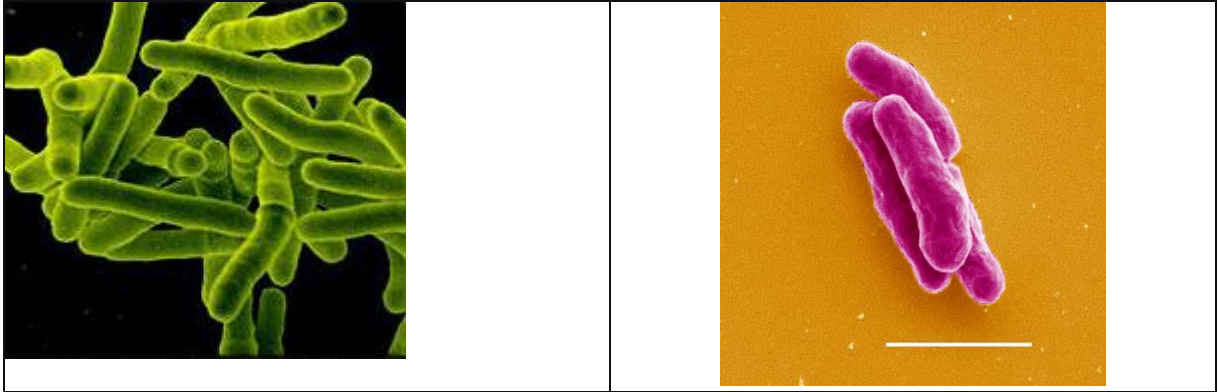

TÜBERKÜLOZ (VEREM)

Tüberküloz Nedir?

Soluduğumuz hava ile akciğerlere giren Tbc basilinin (mikrobunun) yol açtığı, asıl olarak akciğerlerde yerleşen, fakat kan ve lenf yoluyla tüm vücuda dağılabilen mikrobik, bulaşıcı, süregelen bir hastalıktır.

Hastalık Etkeni

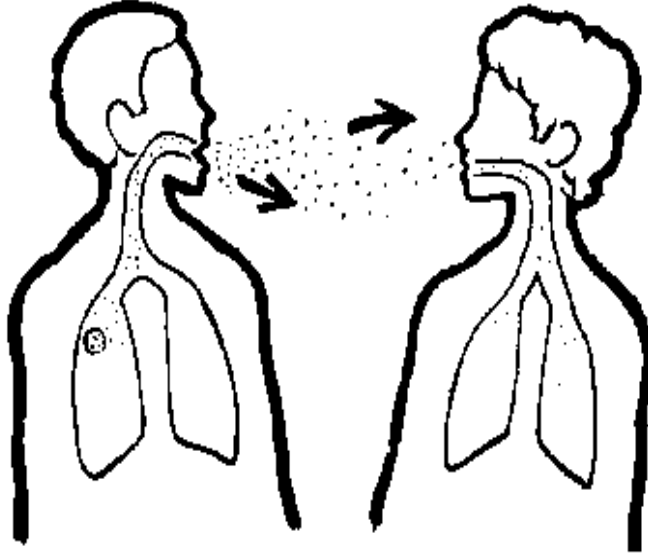

Micobacterium Tüberculosis (M.Tbc) etken bakteridir.

Görölme Sıklığı

Dünya nüfusunun 3'te 2'si Tbc basili ile enfektendir. Her yıl 8,7 milyon insan bu hastalığa yakalanmakta, 2 milyon insan ölmektedir. Türkiye'de hastalık insidansı binde 30'un üzerine çıkmakta olup, hastalığın sık görüldüğü ülkeler arasında yer almaktadır.

Nasıl Bulaşır?

Hastalığı yalnızca aktif tüberküloz bulunan kişiler bulaştırabilir.

Akciğer dışı organ tüberkülozu olanlar, 15 gündür tedavi alıyor olanlar pratik olarak bulaştırıcı değildir.

Hastalık damlacık yoluyla bulaşır. Hastanın hapşıрма öksürmesi sonucu havaya yayılan basiller kapalı bir ortamda uzun süre aynı

havayı soluyan sağlam kişilerce alınır.

Ancak mikrobu soluyan kişilerin az bir kısmında hastalık gelişir.

Hastalık solunan mikrobun sayısına, hastalık yapma gücüne, kişinin direncine, bağışıklık sisteminin kuvvetine göre farklılık gösterir. Hastalık tabak, bardak veya diğer nesnelerle

bulaşmaz.

Kimler Risk Altında?

Hasta kişiyle aynı evde yaşamış veya uzun süreli temasta bulunmuş olanlar.

Hastalığın yaygın olduğu ülkelere gidenler.

Bağışıklık sistemini zayıflatan kanser, AIDS gibi hastalıklara yakalananlar

Toplu yaşanan yurt, hastane, cezaevi gibi yerlerde kalanlar

Beslenmesi bozuk, kötü yaşam koşullarına sahip kişiler

Alkol ve madde bağımlıları

Tüberküloz olabilir miyim?

Birkaç hafta içinde gittikçe kötüleşen inatçı
öksürük,

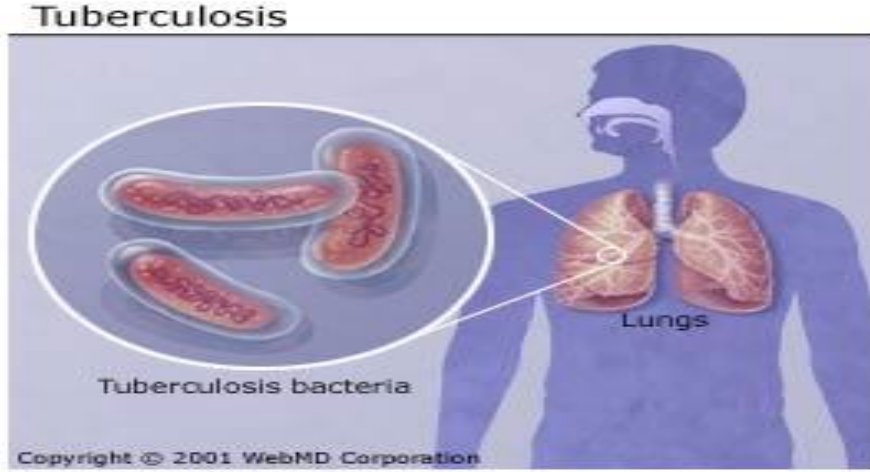
Belli bir neden olmaksızın kilo kaybı

Ateş ve gece terlemesi

Alışılmışın üzerinde yorgunluk sağlıksız
hissetme

Öksürükle birlikte kan gelmesi

Hastalık sinsi ve yavaş ilerler.

Tanı:

Kişinin tüberküloz olduğu ancak vücut örneklerinde balgam, idrar, mide sıvısı, BOS (beyin omirilik sıvısı), pleura periton sıvısı gösterilmesiyle söylenebilir. Alınan doku biyopsilerinde tüberküloza özgü değişikliklerin izlenmesiyle de tanı konabilir.

Aktif hastalığı olanlarla yakın temasta bulunanlar, birlikte yaşayanlara PPD Testi yapılır. PPD Testi, Tbc basilini alıp almadığımızı gösterir, ancak hastalığı göstermez. Testin (+) çıkması, hastalık yönünden araştırmayı gerektirir.

Tedavi:

Günümüzde hastalık tedavi edilebilir hale gelmiştir. Ancak günlük uygulamalarda tedavinin uzun ve çok ilaçla yapılıyor olması hasta uyumunu güçleştirmektedir. Tedavi en az 6 ay olmak üzere hastanın durumuna göre 9,12 hatta 24 aya kadar uzatılabilir. Düzensiz ya da eksik yapılan tedavi ilaç direncine yol açarak, hastalığın tedavisini güçleştirir.

Ülkemizde Verem Savaş Dispanserleri ücretsiz olarak hastalığın tetkik ve tedavisini yapmaktadır.

BCG Aşısı Hastalıktan Korur mu?

BCG aşısı, çocuklarda kanla yayılan(milier) ve beyin zarını tutan(menenjit) tüberküloz gibi ciddi hastalıkları önler. Ancak erişkinlerde hastalık için koruyucu değildir.

Korunma

Tüberküloz hastalığı dünyada ve ülkemizde ciddi bir Halk Sağlığı sorunudur.

Her ne kadar artık eskisi gibi ciddi bir ölüm nedeni olmasa da hastalık kontrolü çabalarının azaldığı ülkelerde, özellikle AIDS hastalığının da yaygınlaşmasıyla görülme sıklığında artma gözlenmektedir. Korunma yöntemlerinin başında, hastaların erken tanısı, hızlı, etkin biçimde tedavisi ve hasta kişiden sağlam kişiye bulaşma yollarının engellenmesi gelir.

Hastalığın, toplu taşıma araçlarını kullanmakla veya günlük işlerle uğraşırken bulaşma riski yok gibidir. Tüberkülozlu çocukların hastalığı yayma olasılığı çok düşüktür.

TÜBERKÜLOZ TEDAVİSİ

Tüberkülozu olan bir hasta mutlaka tedavi edilmesi gerekir, çünkü tedavi edilmeyen tüberkülozlular hastalıklarını tüm topluma yayarlar.

Tüberküloz başarı ile tedavi edilebilen bir hastalıktır. Önemli olan tanının erken konması ve uygun ilaçların, yeterli doz ve sürede verilmesidir. Tüberküloz tanısı konduğu zaman o kişinin birlikte yaşadığı ve yakın ilişkisi olan insanlar, yani aile bireyleri ve iş yerindeki arkadaşları mutlaka tüberküloz taramasından geçirilmelidir. Küçük çocukların, diyabet, böbrek hastalarının, kemoterapi ve kortizon kullananların tüberküloza yakalanma risklerinin daha fazla olduğu unutulmamalıdır. Tüberküloz taramasının birkaç ay sonra tekrarı çok önemlidir, çünkü tüberküloz mikrobu alınır alınmaz hemen hastalık yapmaz.

TEDAVİ PRENSİPLERİ

Tüberküloz tedavisinde en önemli iki nokta, tanının en kısa sürede konması ve tanı konan hastaların da çok iyi tedavi edilmeleridir. Çünkü, ancak bu sayede hastalar bulaştırıcı olma özelliklerini kaybedecekler ve enfeksiyon zinciri kırılabilecektir. Kesin tanı, tüberküloz mikrobunun görülmesi ve kültürde üretilmesiyle konabilir. Röntgendeki bulgular ne kadar tipik olursa olsun mikrobiyolojik incelemeler mutlaka yapılmalıdır.

Tedavileri eksik, düzensiz, düşük dozlarda ve kısa süre yapılan hastalarda ilaçlara dirençli tüberküloz mikropları ortaya çıkar. Bu birden çok ilaca dirençli mikropların neden oldukları tüberkülozun tedavisi standart tedaviye göre 100 kat daha pahalıdır.

Tüberküloz tedavisi en az dört ilaçla yapılır. Bunun nedeni tüberküloz mikroplarının daha işin başında birden fazla ilaca dirençli olma ihtimallerinin yüksek olmasıdır. Tedavinin ilk 2 ayında rifampisin, isoniazid, prazinamid ve streptomisin (veya etambutol) verildikten sonra, rifampisin ve isoniazid ile tedavi 7 ay daha sürdürülür.

Hastanın hiçbir şikayeti kalmamış olsa bile tedavi süresi en az 9 aydır. Birçok hasta şikâyetleri 1-2 ay sonra tamamen geçtiği için tedaviyi yarım bırakmakta, bu durum da mikropların bir süre sonra tekrar üremelerine ve kullanılan ilaçlara direnç kazanmalarına yol açmaktadır. Özel durumlarda tedavi süresi 6 ay olabileceği gibi, ilaçlara dirençli tüberkülozu olan hastalarda tedavinin 24 aya kadar uzatılması gerekir.

Hastalar ilaç yan etkilerine karşı uyarılmalıdır. Tüberküloz ilaçlarının pek çok yan etkisi vardır. İlaç bana dokundu veya yan etki yaptı diye tedavilerini tamamen kesmiş veya ilaçlarını düzensiz kullanmış pek çok hasta gördüm. Tüberküloz ilaçlarının en sık görülen ve en önemli olan yan etkileri karaciğerle ilgilidir. Bulantı, kusma, iştahsızlık, halsizlik, sarılık bunun başlıca belirtileridir. Hasta, her hangi bir olumsuzluk hissettiği zaman bunu en kısa zamanda doktoruna iletebilmelidir.

Direnç testi yapılmalıdır. Tüberküloz tedavine başlanmadan direnç testleri yapılarak mikropların hangi ilaçlara duyarlı, hangilerine dirençli oldukları belirlenmelidir. Ülkemizde tüberküloz mikroplarının bir ya da daha fazla ilaca dirençli olma ihtimalleri yüksektir.

İlaçlar ücretsiz olarak verilmelidir. 9 aylık standart tedavinin maliyeti 300 dolar kadardır. Tüberküloz ilaçları eczanelerde para karşılığı satıldığı gibi, Verem Savaş Dispanseri tarafından ücretsiz olarak da verilmektedir. Tedavinin tam olabilmesi için bu çok önemlidir.

Hep Birlikte Sağlıklı Yarınlar...

**Hasta Konforunu ve Rahatlığını
Sağlayan Odalarımız**

**Ziyaretçiler ve Refakatçiler İçin
Uygun Bekleme Salonları**

Modern Laboratuvarlar

Gelişmiş Tanı ve Tedavi Üniteleri

Laboratuvar, Radyoloji ve
Patoloji sonuçlarına
hastane.pau.edu.tr
web adresinden ulaşabilirsiniz.

Randevu

Online Randevu

Web: hastane.pau.edu.tr
Telefon: 0.258 296 60 00-296 60 01

İLETİŞİM

*Pamukkale Üniversitesi Hastanesi Kınıklı Kampüsü
Acıpayam - Antalya Asfaltı Üzeri
Kınıklı - Denizli*

Memnuniyet, Öneri ve Şikayet
infohastane@pau.edu.tr